

Slovensko gospodarsko in raziskovalno združenje, Bruselj

Občasna informacija članom 02 -2011
19. januar 2011

Druga faza posvetovanj o direktivi o delovnem času

Evropska komisija je začela z obvezno drugo fazo posvetovanja s predstavniki delavcev in delodajalcev o spremembah in dopolnitvah direktive o delovnem času. Hkrati je objavila poročilo o izvajanju direktive o delovnem času v državah članicah. Dogovor med državami članicami o spremembi te direktive je leta 2008 uspelo doseči Sloveniji, ko je predsedovala svetu EU, a ga je nato leto dni kasneje zavrnil evropski parlament, ker s češkim predsedstvom v spravnem postopku niso mogli najti kompromisa.

V dokumentu za posvetovanje Evropska komisija sprašuje socialne partnerje za stališče o rešitvah za ključne teme, kot so, stalna pripravljenost, razporeditev minimalnega časa počitka, soočanje s predolgim delovnim časom, boljše usklajevanje poklicnega in družinskega življenja in zanima jo tudi natančnejša opredelitev področij, kjer je zakonodaja nejasna.

Spomladi leta 2009 češko predsedstvo v spravnem postopku z evropskim parlamentom ni moglo doseči dogovora, zato, ker je parlament vztrajal, da je treba za izjemo (opt-out), ki bi omogočila povečanje števila delovnih ur na teden na več kot 48 ur, določiti rok, ko bi jo morali ukiniti. Pri dežurstvih se niso mogli uskladiti o upoštevanju časa, ko je zaposleni v pripravljenosti. Za parlament ni bilo sprejemljivo, da bi čas, ko je zaposleni v pripravljenosti, veljal za prosti čas.

Evropska komisija je v poročilu o izvajanju veljavne direktive navajala, da članice na splošno upoštevajo omejitve, da delovni čas na teden ne sme preseči 48 ur, veliko članic pa je predpisalo ostrejšje pogoje. Ne glede na to so v Avstriji zdravniki na podlagi področne zakonodaje dolžni delati povprečno 60 ur na teden, ne da bi delodajalec od njih za to moral zahtevati soglasje. V Franciji zaradi nejasnih predpisov delovni čas zdravnikov v javnih bolnišnicah lahko preseže 48 ur na teden. Madžarska na podlagi dogovora dovoljuje povprečni delovni čas na teden med 60 in 72 ur na teden na delovnih mestih, ki zahtevajo, da so zaposleni v pripravljenosti. V več članicah so določbe v nacionalnih predpisih, ki se nanašajo na »čas v pripravljenosti« po oceni komisije vprašljive, ker najbrž niso v skladu z določbami direktive o omejitvi delovnega časa.

Glede časa v pripravljenosti je sodišče EU odločilo, da ga delodajalci morajo upoštevati kot del delovnega časa, ki je omejen na največ 48 ur na teden. To velja tako za čas, ko je zaposleni v pripravljenosti delal (aktivni čas, ko je zaposleni v pripravljenosti), kot tudi za čas, ko je lahko počival, ker recimo ni bilo nobenega nujnega primera (neaktivni čas, ko je zaposleni v pripravljenosti). Za Slovenijo evropska komisija navajala, da za zaposlene v vojski, policiji, zaporih, za sodnike in tožilce neaktivni čas pripravljenosti v zakonodaji ni popolnoma upoštevan kot delovni čas. Na drugih področjih javnega sektorja so določbe o upoštevanju časa, ko so zaposleni na čakanju, v slovenskih predpisih nejasne.

Glede določb o minimalnem počitku, ki ga mora delodajalec zaposlenemu obvezno omogočiti na dan in na teden, evropska komisija za Slovenijo ugotavlja, da je obdobje, v katerem je treba to zagotoviti, precej daljše, kot je odločilo sodišče EU. V svoji odločbi navajala, da mora delodajalec prosti dan zaposlenemu omogočiti takoj po dežurstvu, zaradi katerega ni imel počitka. Veljavna direktiva izrecno ne določa, kako je treba uporabljati določbe o omejitvi delovnega časa za zaposlene, ki ima pogodbe

o delu sklenjene z dvema ali več delodajalci. Komisijo v okviru posvetovanja s predstavniki delodajalcev in sindikatov zato zanima, ali bi bilo treba te omejitve določiti na delavca (delovne ure razdeliti med delavce, ki imajo takšne pogodbe) ali na pogodbo (upoštevati omejitve za vsako pogodbo posebej). Slovenija je med 14 članicami, ki zdaj omejitve določajo na delavca. Tudi evropska komisija meni, da je treba, če je le mogoče, uporabljati omejitve na delavca.

Glede izjeme (opt-out) so se razmere zelo spremenile. Leta 2000 jo je uporabljala le Velika Britanija, zdaj jo uporablja 16 članic, ena pa jo ravnokar uvaja. Slovenija je med članicami, ki izjemo dovoljujejo v sektorjih oziroma na delovnih mestih, kjer morajo biti zaposleni v pripravljenosti. Komisijo skrbi, ker je več članic izjemo uzakonilo pred kratkim, zato ne more oceniti učinkov na zaposlene v praksi in nima podatkov, koliko ur na dan dejansko morajo delati in v kakšnem časovnem obdobju. Kaže, da nekatere države članice tega niti ne nadzorujejo in ne preverjajo, skrbi komisijo. Zato ni mogoče oceniti škodljivih vplivov na zaposlene in tudi na prejemnike njihovih storitev, recimo zaradi preutrujenosti.

Mnenja in predloge za dopolnitev direktive o delovnem času od predstavnikov zaposlenih in delodajalcev evropska komisija pričakuje do konca februarja 2011. Na tej podlagi namerava v jeseni 2011 predložiti zakonski predlog. Lahko pa socialni partnerji kadar koli v času javnega posvetovanja odločijo, da bodo začeli neposredna pogajanja o dopolnitvah direktive.

Koristne informacije:

- Spletna stran z dokumenti:
- <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=706&langId=en&intPageId=205>

Pripravila:
Darja Kocbek